

På vegne av
Allmennlegeutvalget i Sarpsborg,
tillitsvalgte Arslan Akhtar

Helsesjef Karianne J. Bergman,
Virksomhet Helse,
Sarpsborg kommune

UTTALELSE FRA REPRESENTANTENE FOR ALLMENNLEGEUTVALGET I SARPSBORG ETTER FORESPØRSEL FRA SARPSBORG KOMMUNE I EKSTRAORDINÆRT MØTE I LOKALT SAMARBEIDSUTVALG 18.01.24.

Bakgrunnen for denne uttalelsen er at Sarpsborg kommune ved Karianne Bergman innkalte til ekstraordinært møte i det lokale samarbeidsutvalget (LSU) mellom Sarpsborg kommune og representanter for allmennlegeutvalget (ALU) i Sarpsborg den 18.01.24. Tema for møtet var informasjon og drøfting om igangsatt prosess på Solbyen og status for Fastlegestrategien.

Representantene for ALU ble på ovennevnte møte bedt om å sende en skriftlig uttalelse om status for Fastlegestrategien:

Helsesjefen orienterte i møtet at det ikke er økonomi til videreføring av Fastlegestrategien som ble vedtatt i mai 2023 (1). Denne hadde en helårseffekt på kr. 5,94 millioner. Politikerne har i årsbudsjettet for 2024 bevilget kr. 0,5 million. til Fastlegestrategien, som foreslått i kommunedirektørens forslag til årsbudsjett (2). Helsesjef redegjør for at det foreslås videreføring av deler av Fastlegestrategien med tiltakene rekrutteringstilskudd og vikardekning som ledd i revisjon av handlingsprogram for legetjenestene og at selv om rekrutteringssituasjonen er bedre i vår region nå, er det en skjør balanse og det hadde vært ønskelig å videreføre hele strategien også i 2024 hvis det var midler til dette. Fastlegestrategien skal behandles politisk i Utvalg for folkehelse og velferd 6. februar 2024.

Vi mener at bedringen i rekrutteringssituasjonen har flere årsaker, men fastlegekrisen eksisterer i aller høyeste grad. Den statlige økningen av basistilskuddet fremmer i stor grad fastleger med lange pasientlister. Dette gjør at dette tiltaket alene ikke er tilstrekkelig for å skape en stabil fastlegeordning da det ikke møter behovene til nye og etablerte fastleger. Fastlegestrategien for Sarpsborg kommune fra mai 2023 har i Sarpsborg gitt en tydelig effekt på rekruttering og har klart å snu den lokale krisen kommunen stod i med mange oppsigelser.

Vårt inntrykk, basert på redusert budsjett til Fastlegestrategien i årsbudsjett for 2024 (2) og informasjon i det aktuelle møtet, er at Sarpsborg kommune opplever endringen i mangelen på fastleger så god at Fastlegestrategien kan nedskaleres og nedprioriteres. Vi mener situasjonen ikke er radikalt endret og støtter helsesjefens påstand om at det er en skjør

balanse før Sarpsborg kommune igjen vil ha problemer med å besette fastlegehjemler og dernest risikere vesentlig større utgifter til blant annet vikarer.

Vi minner om at i Sarpsborg kommune har 21 av 56 fastleger, 38%, begynt som fastlege i Sarpsborg siste 5 år. Dette er en stor utskiftning. Vi minner også om at utgiftene til vikarbyråer var i millionklassen for 2023 og at det var mangel på søkere til de utlyste stillingene i kommunen.

Vi mener fastlegestrategien i høyeste grad har vært med på å snu denne trenden, har fått fastleger til å trekke sine oppsigelser og har blitt værende i kommunen. Den potensielle kostnaden kommunen kan få ved en ny negativ situasjon i fastlegeordningen lokalt og, ikke minst, den negative effekten på folkehelsen i et år der man har kuttet i sykehjems plasser, uten å styrke hjemmetjensten og nå heller ikke fastlegetjensten, er påfallende.

Vi mener tiltaket om kommunal sykelønn 10 dager per år og praksiskompensasjon for spesialister 10 dager per år er viktige tiltak for både å rekruttere og å stabilisere. Førstnevnte gir både fordeler for ferske allmennleger i etableringsfasen og for erfarne spesialister som nærmer seg pensjonsalderen. Sistnevnte er stabiliserende for spesialister og dette tiltaket finnes i Halden. Andre liknende tiltak består i de fleste av våre nabokommuner. De ovennevnte tiltak er tiltak som kommer befolkningen i Sarpsborg direkte til gode ved å stabilisere situasjonen og bygge opp under en lang pasient-lege-relasjon som vi vet gir både økt overlevelse for pasienten og færre innleggelse i sykehus. (3).

Vi anbefaler politikerne i Utvalg for velferd og folkehelse å prioritere styrking av Fastlegestrategien for Sarpsborg kommune. En økt stabilitet i fastlegeordningen i Sarpsborg gir mindre utskiftning av fastleger og dette bedrer kommunens økonomi og befolkningens helse.

Referanser:

1. Fastlegestrategi for Sarpsborg kommune. Kommunedirektørens forslag april 2023. <https://sru3.sarpsborg.com//api/utvalg/637463/moter/4586492/behandlinger/3/1>
2. Handlingsplan for 2024-2027 med årsbudsjett 2024. Kommunedirektørens forslag. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/<https://www.sarpsborg.com/gl/obalassets/dokumenter/organisasjon/okonomi/hp-2024/budsjett-kommunedirektorens-forslag-2024.pdf>
3. "Dette er effekten av fastlege-kontinuitet i tall og for overlevelse og sykehusinnleggelse." <https://www.legeforeningen.no/om-oss/fond-og-legater/allmennmedisinsk-forskningsfond/forskningsnytt/dette-er-effekten-av-fastlege-kontinuitet-i-tall-for-overlevelse-og-sykehusinnleggelse2/>